

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (S. Vișcu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (L. Pruteanu, Iu. Cotruță, I. Țurcan)

ÎNCHEIERE

06 septembrie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător
judecători

Aliona Miron
Oxana Parfeni
Ion Malanciuc

examinând admisibilitatea recursului declarat de Societatea pe Acțiuni „Apă Canal Chișinău”,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Movila Valeriu împotriva Societății pe Acțiuni „Apă Canal Chișinău”, autoritatea publică Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, privind anularea actului de depistare a consumului fraudulos, anularea deciziei privind consumul fraudulos, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată,
împotriva deciziei din 08 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La data de 13 septembrie 2019, Movila Valeriu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Societății pe Acțiuni „Apă Canal Chișinău” (în continuare SA „Apă Canal Chișinău”) (f.d. 2-5 vol. I).

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că la data de 09 iunie 2019, aproximativ pe la orele 10:35, a dispărut apa de la robinet, iar pentru a clarifica situația a verificat robinetul comun instalat la fântână, depistând că acesta nu era închis, însă în urma verificărilor Movila Valeriu a observat că fântâna care se afla în curtea casei, era plină cu apă dar nu a putut să vadă starea robinetului.

Reclamantul a notat că, fiica Movila Daniela a telefonat la Apă Canal Ialoveni, unde nu a răspuns nimeni. Ulterior, a telefonat la SA „Apă-Canal Chișinău” comunicând că fântâna în care se află contorul este plină cu apă, la care persoana i-a răspuns că echipa de intervenție vine la chemare doar în cazurile când are loc scurgere de apă pe stradă, după care reclamantul a închis apa de la robinet la toți vecinii și cu forțele proprii a înlăturat scurgerea de apă.

Reclamantul a menționat că la data de 10 iunie 2019, a telefonat la SA „Apă-Canal Chișinău”, comunicând că picură apa de la mufa de unire cu țeava din drum care se unește cu robinetul de la contor. După verificare echipa de intervenție a comunicat că este rupt sigiliu de la mufa care se unește cu țeava din drum, spre

deosebire de sigiliu de la contor care nu e defect, comunicând totodată că această problemă urmează a fi comunicată SA „Apă-Canal Chișinău”.

Reclamantul a observat că la întrebarea cum a ieșit mufa de pe țeava de unire cu robinetul de la contor și a rupt sigiliu de la mufa de unire, echipa de intervenție a comunicat că aceasta s-a întâmplat din cauza presiunii mari a apei din apeduct. În aceeași zi, Movila Valeriu a sunat la SA „Apă-Canal Chișinău” și i-a comunicat că a depistat că sigiliu de la mufa care se unește cu țeava din drum este rupt.

Reclamantul Movila Valeriu a invocat că la data de 12 iunie 2019, un reprezentant al SA „Apă-Canal Chișinău” s-a prezentat și a întocmit actul nr.001042 de depistare a consumului fraudulos, indicând încălcarea prevederilor Regulamentului nr.271 din 16 decembrie 2015, aprobat prin Hotărârea ANRE, iar el a recepționat factura SP10520966 din 04 iulie 2019, de calculare a datoriei în sumă de 1165,21 lei, cu care acesta nu a fost de acord, considerând-o ilegală.

Reclamantul a menționat că potrivit procesului-verbal din 10 iunie 2019, întocmit de lucrătorii din echipa de intervenție de la SA „Apă-Canal Chișinău”, se confirmă că sigiliu de la mufa care unea țeava din drum cu robinetul de la contor instalată în fântâna s-a defectat din cauza presiunii mari a apei din apeduct. Prin urmare, în vederea soluționării litigiului pe cale amiabilă la data de 15 iulie 2019, Movila Valeriu a expediat în adresa SA „Apă-Canal Chișinău” cererea prealabilă, însă solicitările indicate în cerere au fost respinse, fiind invocate prevederile Legii privind serviciul public de alimentare cu apă și canalizare nr. 303/2013 și Regulamentul cu privire la serviciul public de alimentare cu apă și canalizare, aprobat prin Hotărârea ANRE nr.271 din 16 decembrie 2015.

Ulterior, la data de 09 decembrie 2019, reclamantul și-a concretizat cerințele din acțiune, solicitând anularea actului nr.001042 din 12 iunie 2019 de depistare a consumului fraudulos, anularea deciziei nr.25 (42) din 19 iunie 2019 cu privire la consumul fraudulos; anularea facturii de plată SP10520966 din 04 iulie 2019, la capitolul datoriei pentru perioada precedentă, care de fapt este o amendă în sumă de 1165,21 lei și încasarea prejudiciului moral în suma de 3000 lei (f. d. 25-30 vol. I).

Prin hotărârea din 20 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Movila Valeriu împotriva SA „Apă-Canal Chișinău”, autoritatea publică Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, privind anularea actului de depistare a consumului fraudulos, deciziei, facturii, încasarea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

S-a declarat nul actul nr.001042 din 12 iunie 2019 de depistare a consumului fraudulos întocmit de SA „Apă-Canal Chișinău”, în privința lui Movila Valeriu.

S-a anulat decizia SA „Apă-Canal Chișinău” cu privire la consumul fraudulos nr. 25(42) din 19 iunie 2019, în privința lui Movila Valeriu.

S-a declarat nulă factura SP nr. 10520966 din 04 iulie 2019, emisă de SA „Apă-Canal Chișinău” în privința lui Movila Valeriu, pentru suma de 1165,21 lei.

S-a încasat din contul SA „Apă-Canal Chișinău” în beneficiul lui Movila Valeriu cheltuielile de judecată sub forma taxei de stat achitate la depunerea acțiunii, în mărime de 300 lei. În rest, pretențiile lui Movila Valeriu către SA „Apă-Canal Chișinău”, privind încasarea prejudiciului moral, s-au respins ca neîntemeiate (f.d. 141, 153-162 vol. I).

La 24 decembrie 2021, prin intermediul oficiului poștal, în interiorul termenului prevăzut la art. 362 din Codul de procedură civilă, SA „Apă-Canal Chișinău” a declarat apel împotriva hotărârii din 20 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (f.d. 144-149 vol. I).

Prin decizia din 08 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de SA „Apă-Canal Chișinău” și s-a menținut hotărârea din 20 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (f.d. 189-201 vol. I).

Pentru a decide astfel, instanța de apel a stabilit că la data de 30 martie 2004 între SA „Apă-Canal Chișinău”, în calitate de furnizor și Movila Valerian, în calitate de consumator, a fost încheiat contractul nr.1538-20/261 privind furnizarea serviciilor alimentare cu apă și evacuare a apelor uzate (sector particular), obiectul căruia îl formează furnizarea consumatorului de către furnizor a serviciilor de alimentare cu apă rece și evacuare a apelor uzate, provenite de la furnizarea apei reci și calde.

Instanța de apel a menționat că, potrivit actului nr.001042 din 12 iunie 2019 de depistare a consumului fraudulos, s-a stabilit violarea integrității sigilii nr.0199721 aplicată la unirea contorului cu țeava Ø 25mm, cu încălcarea regulilor de alimentare cu apă. Prin decizia SA „Apă-Canal Chișinău” cu privire la consumul fraudulos nr.25 (42) din 19 iunie 2019, s-a calculat pentru perioada de 12 mai 2019-12 iunie 2019, volumul serviciului de alimentare cu apă și canalizare conform formulei de calcul $1,76 \text{ m}^3 / \text{oră} \times 2 \text{ ore/zi} \times 31 \text{ zile} = 109 \text{ m}^3$, ulterior, fiind emisă spre plată lui Movila Valeriu factura fiscală seria SP nr.10520966 din 04 iulie 2019, cu includerea datoriei în sumă de 1165,21 lei, pentru perioada precedentă.

Instanța de apel a relevat că la data de 12 iulie 2019, nefiind de acord cu suma de 1165,21 lei, Movila Valeriu s-a adresat către SA „Apă-Canal Chișinău” cu contestație, solicitând anularea amenzii stabilite în mărime de 1165,21 lei, însă prin răspunsul 1200/12737 din 07 august 2019, s-a indicat că calculul datoriei a fost efectuat corect.

Instanța de apel a reținut că în prezenta cauză civilă, raportul juridic este guvernat de regimul juridic al dreptului de proprietate și actelor juridice, dat fiind că Movila Valeriu a formulat în acțiune pretenții de nulitate a actului nr.001042 din 12 iunie 2019 de depistare a consumului fraudulos întocmit de ” SA „Apă-Canal Chișinău”, de nulitate a deciziei SA „Apă-Canal Chișinău” cu privire la consumul fraudulos nr.25(42) din 19 iunie 2019 și de nulitate a facturii SP nr.10520966 din 04 iulie 2019 emisă de SA „Apă-Canal Chișinău”, ca fiind emise contrar prevederilor legale.

În aceste circumstanțe, instanța de apel a indicat că contrar pct. 85, 91- 92, 96 din Regulamentul cu privire la serviciul public de alimentare cu apă și canalizare, aprobat prin Hotărârea ANRE nr.271/2015 din 16 decembrie 2015, deși consumatorul Movila Valeriu a anunțat furnizorul de apă despre violarea sigiliilor, SA „Apă-Canal Chișinău” a emis actul nr 001042 din 12 iunie 2019 de depistare a consumului fraudulos. Totodată, contrar prevederilor pct.85 din Regulamentul menționat SA „Apă-Canal Chișinău” nu a indicat nici modalitatea în care consumatorul a efectuat consumul fraudulos și nici modul în care a fost violat sigiliul de la mufă.

Instanța de apel a invocat că, contrar pct. 2.1.9.) din contractul încheiat cu consumatorul Movila Valeriu, furnizorul de apă SA „Apă-Canal Chișinău” nu a intervenit la timp pentru a sista livrarea apei, explicând precum că echipa de intervenție va interveni doar la scurgerile de apă pe stradă.

De altfel, potrivit concluziilor Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr.06-01/4/29 din 26 noiembrie 2021, s-a stabilit că la nodul de măsurare este aplicat un sigiliu și la mufa de compresiune care îmbină conducta de bransament cu contorul de apă este aplicat alt sigiliu, situație generată de suprapunerea a două evenimente, prima - în urma producerii avariei la mufa de compresiune cu inundarea căminului de bransament și a doua - ruperea sigiliului cu care era sigilată mufa. Totodată, ANRE a specificat că nu era posibil de stabilit cauza ruperii sigiliului, iar presiunea calculată în conducta de distribuție este de 7,4 bari, dar conform prevederilor pct.2.28 din СНиП 2.04.02-84*, presiunea liberă în rețeaua exterioară a apeductului de apă potabilă la consumatori nu trebuie să depășească 60m (6 bari).

Astfel, instanța de apel a respins ca neîntemeiate argumentele SA „Apă-Canal Chișinău” precum că actele contestate nu sunt lovite de nulitate, în condițiile în care acestea au fost emise cu încălcarea prevederilor Legii nr.303 din 13 decembrie 2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și canalizare și Regulamentului cu privire la serviciul public de alimentare cu apă și canalizare, aprobat prin Hotărârea ANRE nr.271/2015 din 16 decembrie 2015.

Subsecvent, în contextul a care a fost constatată legalitatea hotărârii în partea contestată, instanța de apel a menținut hotărârea primei instanțe și în partea cheltuielilor de judecată, or cerințele auxiliare poartă soarta cerințelor de bază.

La 03 martie 2023, SA „Apă-Canal Chișinău” a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței și a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii depuse de Movila Valeriu și compensarea cheltuielilor de judecată (f.d. 2-6 vol. II).

În motivarea recursului, recurenta a menționat că soluțiile instanțelor ierarhic sunt neîntemeiate, contrare circumstanțelor de fapt și de drept ale cauzei și care urmează a fi casate.

Recurenta a invocat că instanțele inferioare au interpretat eronat Legea nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, iar concluziile expuse în actele judecătorești sunt în contradicție cu circumstanțele cauzei.

Recurenta a invocat că la caz calculele au fost efectuate în conformitate cu actele normative aplicabile în vigoare și, prin urmare, temei de anulare nu este. De asemenea, obligația de păstrare a integrității și exploatarea corectă a rețelelor interne de apă/canalizare și a dispozitivelor de livrare a apei, rezidă în sarcina consumatorului.

Recurenta a notat că la materialele dosarului sunt prezentate probe concludente care relevă faptul că consumatorul nu a întreținut în stare corespunzătoare rețelele interne de apă și canalizare, astfel încălcând regulile de folosire a serviciului public de alimentare cu apă și canalizare.

De asemenea, instanța de apel a menționat că nu a fost oferită o apreciere corespunzătoare clauzelor contractuale stabilite între părți, astfel: potrivit pct.

2.2.10. din contractul nr. 2002748 din 30 septembrie 2004, încheiat cu consumatorul Movila Valeriu, consumatorul și-a asumat obligația de a întreține în stare bună rețeaua de distribuție și instalațiile, branșate la sistemele comunale. Adicional, potrivit pct. 2.2.11. din contractul nominalizat, consumatorul și-a asumat obligația de a nu admite scurgeri și consum inutil de apă.

Recurenta a accentuat că calculul a fost efectuat legal, iar volumul de apă (de 109 m³), înaintat spre plată consumatorului, reprezintă calculul efectuat pentru încălcarea evidenței volumului de apă furnizat și/sau volumului apelor uzate - consum fraudulos, efectuat în baza actelor normative.

Recurenta a subliniat că chiar dacă instanțele de judecată, fac trimitere la concluziile suplimentare prezentate de ANRE, însă ignoră faptul că reprezentanții operatorului când au ajuns la fața locului au depistat deja cele produse la rețeaua internă de apă a consumatorului, întocmind corespunzător cele depistate.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 08 noiembrie 2022.

La 02 februarie 2023, prin intermediul poștei electronice, copia deciziei din 08 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată în adresa participanților la proces, inclusiv SA „Apă-Canal Chișinău”, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică (f.d. 202 vol. I).

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, recursul declarat de SA „Apă-Canal Chișinău”, la 03 martie 2023, se consideră depus în termenul stabilit de lege.

Curtea Supremă de Justiție, la 27 martie 2023, a expediat în adresa lui Movila Valeriu și ANRE, copia recursului declarat de SA „Apă-Canal Chișinău”, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire și avizele de recepție, anexate la materialele dosarului (f.d. 10, 18-19 vol. II).

La 27 aprilie 2023, prin intermediul oficiului poștal, Movila Valeriu a depus referință la recursul declarat de SA „Apă-Canal Chișinău”.

Conform art. XI alin. (1) și (3) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția art. IV, V pct.1–9 și 11–16 și art. VII, care vor intra în vigoare la 01 septembrie 2023.

Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi. Respectiv, recursul declarat

de SA „Apă-Canal Chișinău” a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023 și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Examinând temeiurile recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data declarării recursului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data declarării recursului, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare la data declarării recursului.

La caz, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentei cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei contestate or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise (Golder împotriva Regatului Unit, p.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar

chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de SA „Apă-Canal Chișinău”, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului și drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270 și 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Societatea pe Acțiuni „Apă Canal Chișinău”.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Aliona Miron

judecători

Oxana Parfeni

Ion Malanciuc